

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, IND

IN OBRT.

Ljubljana
Ljubljana knjižnica,

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. — Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 23. maja 1922.

ŠTEV. 61.

List stane od 1. marca 1922:

pololetno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Nujne reforme in revizije

so potrebne šolske knjige na naših trgovskih, obrtnih in tehničnih ter nadaljevalnih šolah. Štiri leta bodo kmalu potekla po ujedinenju in še vedno se uporabljajo na naših šolah knjige kakor Berilo za ponavljalne, oziroma kmetijsko-nadaljevalne šole, ki ga je spisal Ljud. Stiasny in izdala c. kr. zaloga šolskih knjig leta 1914 na Dunaju, dalje Podkrajškova Slovenska čitanka za državne obrtne šole, izdana l. 1915 v cesarski kraljevi zalogi na Dunaju, potem Obrtno zakonoznanstvo in Zemljepis za obrtne šole, ki sta izšli leta 1907 odnosno l. 1912.

Te knjige so se preživele in je njih temeljita revizija vsebine skrajno nujna stvar. Revizija tendence beril, strokovne sestave vsebine in poglobitve celotnega nivoja spisov je potrebna z ozirom na bistveno spremenjene politične, družabne in gospodarske razmere, v katerih živimo in v katere se razvijamo.

Knjige, ki jih je izdala dunajska c. kr. založba šolskih knjig za slovenske nadaljevalne in obrtne šole so skoz in skoz prepojene s staro rimsko - dunajskimi tendencami, v strokovnem oziru nezadostne in včasih naravnost neodpustno površne ter se naslanjajo večinoma na tuje prevode in ne vsebujejo o ožjih domačih razmerah skoro nikakih podatkov.

Sila sedanjih razmer pa zahteva, da se naša mladina ne muči z balastom iz stare habsburške zgodovine, marveč da se ji nudi praktično čtivo, ki ji bo služilo za praktičen pohod od splošnega ljudskega pouka k praktičnim potrebam vsakdanjega življenja. Zato morajo biti te knjige nekaki katekizmi našega trgovca, obrtnika in kmeta na deželi, ki mu nudijo v vseh konkretnih vprašanih dnevnih opravkov vsestranske informacije in pravilne nasvete.

Stiasnyjevo berilo začenja s poglavjem »Bog«, kateremu sledi oddelek »Na različnih potih življenja«, dalje »Zdravo telo je najboljša blago« in potem »Naš največji sovražnik«.

Šele v petem poglavju začnejo berila iz gospodarstva, ki pa so namesto strokovna, po veliki večini beletristična. Gospodarska berila obsegajo vmes nekoliko prav izbornih člankov gd. Pirca, Skalickega, Humeka, Rohrmanna in drugih, toda uvrščena so tako med drugo zmes, da jih je le težko najti iz njih. Po našem mnenju ves balast prvih štirih poglavij ne spada v stokovno berilo, nasprotno pa bi imeli biti članki o prometu, denarstvu in združništvu vse drugače, temeljiteje zasnovani in izčrpnji nego je diletantski način obravnavanja v knjigi. Tako je o vinogradništvu in kletarstvu, dalje o naših in tujih kmetijskih industrijah, o strojnem gospodarstvu in cela

vrsta drugih, ne najdemo beril, dasi bi njih vsebina vse drugače pritegnila pozornost čitateljev nase, kot pa razne bajke in anekdote.

Važno poglavje o prometu, obrti in tehniki ima od tehnike samo sledeče tri članke: »Ogenj naš dobrotnik«, »Pri peči« in »Luč«. Kaj bi se bilo dalo napisati tu o izrabi vodnih sil, o lesni, mesni, sadjarski industriji, dalje o našem rudarstvu in nebroju drugih.

Tako pa dela knjiga skozinskoz staroslovenski vtis, ki nima nič modernega, nič sistematičnega, enciklopedičnega in premalo praktično strokovnega.

Kljub temu, da so najbujnejše cvetke brezpogojne avstrijske udarnosti nekoliko črtali, nekoliko izrezali, se nahaja med besedili posameznih beril napačna označba kompetentnih oblastev iz režima bivše Avstrije.

Po našem mnenju bi rabil frekventant na kmetijsko-nadaljevalnih šolah med berili tudi primerno informacijo o agrarni reformi, o agrarni politiki, o pregledu agrarnih kultur v naši kraljevini, kakor jo je napisal načelnik Mil. M. Savič.

Za vcepljevanje in gojitev patriotizma je v knjigi kakih dvajset beril. Najhujše, kakor »Cesar in država« »Cesar Franc Jožef I.« in »Cesarsko pesem« so izrezali iz knjige. Ostala je med drugim tekstom le še pesem »Domovje moja Avstrija«, ki je s svinčnikom prečrtana, vendar se jo še da brati. Med ostalimi berili se nahajajo tipični, stari provincijalizmi. Samoumevno ni tam niti enega članka o Hrvaški, Bosni, Dalmaciji ali celo Srbiji. Tako je cela knjiga anahronizem in jo je treba do prihodnjega šolskega leta kasirati ter nadomestiti z modernim berilom brez sedanjih nepotrebnih primesi.

Podkrajškova čitanka ima kot uvod kakih trideset pobožnih spisov, legend in pesmi. Potem sledijo berila iz narodnega gospodarstva, ki so vzeta iz Val. Žunovega gospodarstva, dalje iz spisov dr. Kajzla, Gida, Cuminghama in drugih ter originalni članki avtorja samega. Berila o denarju, kartelih, pomen strojev, o kreditnih zavodih, občilih in tujskem prometu so dobra, podatki so seveda medtem zastareli in se nanašajo po večini na c. kr. razmere. Poglavje »Zemljepis« obsega slavospev Trstu in Dunaju s slikami cesarskih spomenikov in palač, ki morajo pri reviziji odpasti. Članek »Mornarica« od Descovicha s slikami ladje »Nadvojvoda Franc Ferdinand« ter avstrijskega podmorskega čolna in avstrijske torpedovke, konča z apelom za prispevanje k »Avstrijskemu mornaričnemu društvu«.

Največ šare in dinastične štafaže se nahaja samoumevno med poglavjem »Zgodovina«. Tu se vrstijo članki »Rudolf Habsburški in pekovka«, »Albrecht II. Modri in Rudolf Ustanovnik«, »Ustanovitev Avstrijsko-ogrske monarhije«, »Marija Terezija«, »Cesar Jožef II. in poštar«, »Cesar Franc Jožef I.« in konča seveda pompozno zopet s cesarsko pesmijo. Človek skoraj noče verjeti in lista in lista, gleda slike cesarja Frönca, v cesarskem ornatu in drugih dunajsko-habsburških figur, cerkev itd. Res ne čudimo se, da je morala že carinska uprava poseči vmes in za-

pleniti tej dični zalogi šolskih knjig nekoliko pošiljatev s Karlom in Zito in drugimi patrijotičnimi slikami.

Neverjetno je, da se prav nikdo v slavnem šolskem svetu, niti naši zastopniki gospodarskih krogov ne pobrigajo zato, ako so že razni c. kr. profesorji kot referenti tako rahločutni, da ne bi mogli preboleti, ako se bi izpustilo ali dalo izrezati nekoliko časa ne več primernih člankov, in jih nadomestiti z praktičnejšim čtivom. Mislimo, da bi bilo v treh letih pač že toliko časa, da bi se bilo deloma revidiralo te knjige. Zanimalo bi nas zvedeti, zakaj se to še ni izvršilo in kdo ima interes na tem, da se pri nas vzgaja mladina še vedno v c. kr. avstrijskem duhu. Potem se pač ni čuditi, da vsakdo psuje na novo državo in da nima interesa niti zmisla delovati zanjo, ako ga v najnežnejši mladosti vzgajalo v tem duhu po avstrijskem receptu in to celo v strokovni šoli. Zdi se, da bo skrajni čas malo posvetiti v to tiho žitje in indolenco naših prosvetnih oblasti.

(Dalje prih.)

Volitev v pridobninske komisije.

V nedeljo, dne 28. maja t. l. se vršijo pri davčnih oblastvih in uradih volitve v pridobninske komisije. Te volitve so za vse trgovce in obrtnike izredno važnega pomena, ker traja funkcijska doba izvoljenih članov 8 let, in se le koncem četrtega leta polovico voljenih članov in namestnikov nadomesti. Davčna oblastva 1. stopinje so uvrstila davčne zavezanca za priredbeno dobo 1922-23 v 4 davčne razrede, in sicer po stanju predpisa z dne 1. oktobra 1921, brez ozira na poznejše izpremembe. Polovico članov in namestnikov pridobninskih komisij imajo v nedeljo voliti davčni zavezanec sami, polovico pa jih imenuje delegacija ministrstva financ v Ljubljani. Seznami volilnih upravičencev v posameznih razredih so bili od 1. do 15. maja razgrnjeni v uradu davčnih oblastev 1. stopinje na vpogled davčnih zavezancev. S 15. majem je potekel reklamacijski rok, vendar so bili seznami do 20. maja še nadalje na razpolago volilnim upravičencem v svrhu vpogleda. Število volilnih upravičencev za celo Slovenijo znaša v I. razredu 130, v drugem razredu 902, v III. razredu 3752, in v IV. razredu pa 27.193, torej skupno v vseh razredih 31.977. Kontingent znaša za tekoče leto 1.382.382 kron. V posamezne razrede spadajo davčni obvezanci v sledečem razmerju: v I. razred oni, ki plačajo letno več kot 8000 kron občne pridobnine; v II. razred oni, ki plačajo letno več kot 1200 kron občne pridobnine; v III. razred oni, ki plačajo letno več kot 240 kron občne pridobnine; v IV. razred oni, ki plačajo letno pod 240 kron občne pridobnine, všteti reparticijski pribitek ali odbitek, ki je pa po posameznih priredbenih okrajih različen. Tako znaša na pr. v Ljubljani s pribitki urejena svota v I. razr. 8000, v II. razredu 1240, v III. razredu do 256 in v IV. pa od 224 kron.

Volitve se vršijo v nedeljo, dne 28. maja od 8.—13. ure in sicer v prostorih pristojnih davčnih uradov

odnosno oblastev, in smejo voliti le osebe, ki so vpisane v imenik in sicer vsak le za svoj razred, brez ozira na spol, če uživajo vse državljanske in politične pravice. Volitev je osebna in ustna, in se vsaka pooblastila izključujejo. Le nedoletniki in osebe pod varstvom imajo volilno pravico izvrševati po zakonitih zastopnikih. Več družabnikov enega podjetja ima le en glas, katerega odda eden izmed njih.

Voliti pa se smejo le občni pridobnini zavezane osebe moškega spola, ki so izpolnile 24. leto in uživajo vse državljanske in politične pravice, in sicer mora biti kandidat vpisan v seznam dotičnega razreda. Izvoljeni so kandidati, ki dobe v priredbenem okraju relativno največ glasov. Ob enakem številu glasov odloči žreb, ki ga potegne predsednik volilne komisije.

V prvem in drugem razredu se voli za celo ozemlje bivše Štajerske in Koroške odnosno za ozemlje bivše Kranjske skupaj in sicer voli vsak okraj v I. razredu po 2 člana in 2 namestnika, v II. razredu pa po 3 člane in 3 namestnike. V tretjem razredu volita politična okraja Maribor mesto in Ljubljana mesto po 3 člane in 3 namestnike, vsi ostali kraji pa po 2 člane in 2 namestnika.

V IV. razredu volijo politični okraji Celje okolica, Maribor okolica, Ljubljana okolica in Ljubljana mesto vsak po 4 člane in 4 namestnike. Politični okraji Celje mesto, Konjice, Ljutomer, Ptuj mesto, Litija, Logatec, Novomesto, volijo vsak po 2 člane in 2 namestnika. Vsi ostali politični okraji namreč Brežice, Slovenjgradec, Črnomelj, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Radovljica, Maribor mesto in Ptuj okolica, pa volijo vsak po 3 člane in 3 namestnike.

Prireditve občne pridobnine se vrši na ta način, da davčna oblast izračuna, koliko se je plačevalo dne 1. oktobra 1921 v vsakem razredu in v vsakem priredbenem okraju občne pridobnine. Ta znesek se bo naznanil pridobninski komisiji dotičnega razreda in priredbenega okraja, katere naloga je potem, porazdeliti ga na posamezne davčne zavezance dotičnega razreda. Komisija ima pri tem vpoštevati obseg obrata, velikost prometa, število zaposlenih oseb itd. Ker morajo le vsi skupaj plačati svoto, ki je določena, je potem stvar komisije, da skrbi za primerno in enakomerno porazdelitev na davčne zavezance in v tem leži cela gospodarska važnost volitev članov v pridobninske komisije. Zato je potrebno, da se poveri te mandate razsodnim, o gospodarskih razmerah v celem okraju temeljito informiranim in nepristranskim možem, ker gre tukaj za korist obrtnikov in trgovcev samih. Zato opozarjamo ponovno vse trgovstvo in obrtništvo, da se polnoštevilno udeležijo volitev v pridobninske komisije.

Trgovsko šolstvo — skrajno ogroženo.

Trgovski, industrijski in obrtniški stan ter kompetentne naučne oblasti so takoj po tvorbi naše kraljevine napravile vse potrebno, da se postavi trgovsko šolstvo na tisto stopnjo, katera odgovarja praktičnim

zahtevam. Prejšnja slovenska trgovska šola v Ljubljani se je preosnovala v državno dvorazredno trgovsko šolo, nanovo pa so bile ustanovljene drž. trg. akademija v Ljubljani ter drž. trg. šoli v Celju in Mariboru.

Absolventje teh zavodov so pokazali, da šole vzgajajo praktično dobro poraben material. Neprestano povpraševanje po absolventih od strani raznih podjetij, katerih ni mogoče vsem ustreči, pa dokazujejo, da šol ni preveč, ker je pomanjkanje po izobraženem trgovskem naraščanju še vedno zelo veliko.

In v tem momentu, ko trg. šolstvo najlepše napreduje, se je pojavila velika nevarnost, ki preti, da uniči trg. šolstvo.

Ker kljub razpisom službenih mest ni bilo mogoče toliko učiteljstva dobiti, da bi vsak nastavnik poučeval samo v okvirju svoje službene obveznosti, in ker je nujno, da se poučujejo vsi predmeti, so morali vsi učitelji trgovskih šol prevzeti še več ali manj nadur, in poleg tega morajo pomagati še vnanji učitelji in gimnazijski profesorji. Jasno je, da je treba vse to prekomerno delo posebej plačati. Radi določitve višine honorarjev za prekomerno delo, je izšla v Uradnem listu št. 79 iz 21. kraljeva uredba z dne 15. junija 1921 veljavna za srednje in strokovne šole. Dodatno k tej uredbi je izdalo ministrstvo prosvete poseben pravilnik, s katerim se je natančno fiksiralo posameznim učiteljem prejemke za njihove nadure. Ti honorarji so bili izplačani do 31. dec. 21. Od tedaj dalje vnanji profesorji in učitelji ne dobivajo za svoje delo nikakega plačila. Zdi se neverjetno, da bi kdo ne mogel doseči svojih pravic, ki so po kraljevi odredbi zagotovljene, toda resnica je, da vrše nastavniki in pomožni učitelji na trg. šolah in akademiji, svoje nadure brez vsakega honorarja. Razumljivo je, da taka uprava vedno bolj vzbuja nevoljo prizadetih, ki čakajo že več, kot 4 mesece in pol na zaslužen plačo. Merodajni faktorji so poizkušali urediti ponovno zadevo glede honoriranja nadur, posređoval je neštetokrat načelnik oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani g. dr. Marn in razen njega razni poslanci najrazličnejših strank, toda brez uspeha. Nevolja neplačanih nastavnikov je prikipela do vrhunca, ko se je g. dr. Marn, ki je bil ta teden špeciálno radi ureditve tega vprašanja v Beogradu, vrnil 18. t. m. in sporočil, da je dobil zopet same obljube in nikakega pozitivnega uspeha. Vsled tega je učno osebje drž. dvorazredne šole in trgovske akademije prekinilo s poučevanjem nadur, kar je onemogočilo reden pouk in predavanja. Ker je nadur zelo veliko, in ker je pomanjkanje špecialistov in drugih profesorjev, je vsled tega ogrožena eksistenca tr-

govskega šolstva. Odpadli so skoro vsi najvažnejši predmeti in ukažljivi mladini, naraščaju trgovstva preti, da izgube celo leto, ki jih je stalo toliko truga in denarja. Dijaki in dijakinje ne bodo mogli prejeti rednih izpričeval, zlasti, ker ne bodo nastavniki, ki imajo na omenjenih zavodih samo prekomerne ure, klasificirali svojih dijakov.

Da se pa to prepreči, je nujno potreba, da se za stvar zavzame javnost in pritisne potom svojih poslancev na g. ministra financ, naj nemudoma da na razpolago potreben kredit, za izplačitev nadur.

Pravna pomoč med Slovenijo in Julijsko Benečijo.

(Izvleček iz Pravnega Vestnika.)
(Konec.)

Po zadnjič navedenem razpisu osrednjega urada za nove province z dne 16. julija 1921 velja v razmerju med Julijsko Benečijo in kraljevino SHS tudi konvencija (konzularna pogodba) med Italijo in Srbijo z dne 28. oktobra 1879.

Najvažnejše določbe te konvencije so: Čl. 1. Popolna enakopravnost obojestranskih državljanov glede pridobivanja in vživanja pravic, svobodnega naseljevanja in obratovanja. Čl. 3. Oboji smejo razpolagati neomejeno »mortis causa« in iz tega razloga pridobivati. Čl. 6. Državljan vsake države smejo v drugi državi pogodnici pred sodnjami tožiti in se braniti, se posluževati advokatov in vse to (čl. 7) pod istimi pogoji kakor domačini. Čl. 8. Če pride državljani ene države, ki ima domovino v drugi, v konkurz, imajo državljani (upniki) druge države iste pravice do poplačevanja kakor domači upniki. Čl. 10. Obe državi bodeči vročevali sodnijske odločbe in reševali zaprosila sodnij. Čl. 12. Odločbe izrečene v civilnih in trgovinskih stvareh od sodnije ene države, imajo na ozemlju druge tisto moč kot odločbe lastnih sodnij, izvrševati pa se zamorejo še le, ko jih je sodnija države, v kateri se naj izvršujejo, izrekla za izvršljive s sodbo, v kateri konstatuje: 1. da je sodila pristojna sodnija; 2. da so bile stranke pravilno vabljene; 3. da so bile stranke zakonito zastopane ali proglašene za kontumačne, in 4. da ne vsebuje odločba ničesar, kar bi bilo proti javnemu redu za izvršitev zaprosil ene države. Čl. 13. Notarski zapisi so medsebojno veljavni, če so bile izpolnjene vse predpisane oblike, izvršljivi pa so le, če jih izreče za take sodnija, v katere okolišju se naj izvršijo. Čl. 15. Izmjenjava rojstnih, poročnih in mrtvaških listov. Čl. 16. Medsebojno varstvo znamk in žigov. Čl. 17. Ustanavljanje konzulatov. Čl.

22. Določbe, kako sodelujejo konzuli pri smrti svojih državljanov: naznani jim je smrt, zapečatiti premičnine — inventar — če treba javna prodaja itd.

O tej konvenciji bi se lahko trdilo, da je tudi brez posebnega izrečaja osrednjega urada za nove province že veljala za obe državi za Italijo in za kraljevino SHS. Glavne zavezniške in pridružene sile in kraljevina SHS so namreč sklenile v Saint Germainu dne 10. septembra 1919 posebno pogodbo, takoimenovano pogodbo o manjšinah. Čl. 12 te pogodbe se glasi: »Dokler se ne sklenejo nove pogodbe in konvencije, veže državo Srbov, Hrvatov in Slovencev polnopravno vsaka pogodba, konvencija ali vsak sporazum, v kateri sta bili Srbija na eni strani in katerakoli izmed zavezniških in pridruženih glavnih sil na drugi strani dne 1. avgusta 1914 ali po tem dnevu pogodbeni stranki in istotako vse obveznosti, ki jih je prevzela Srbija proti zavezniškim in pridruženim glavnim silam pred tem dnem in po njem.«

V Jugoslaviji je bila ta pogodba kot začasni zakon z dne 10. maja 1920 razglašena v Službenih Novinah dne 19. junija 1920 (Uradni list pod št. 301 iz leta 1921) in velja zbog tega kot zakon. Ali je bila tudi v Italiji razglašena kot zakon nam ni znano. (Ni bila razglašena. Op. ured.)

Iz dosedaj povedanega izhaja, da je za najnujnejše potrebe že skrbjeno za pravno pomoč med Jugoslavijo in Julijsko Benečijo in če se ne vrši vse, kakor bi bilo želeli, je temu pogostoma vzrok to, da prizadeti sodniki in strankini zastopniki to stran in onstran meje dotičnih predpisov ne poznajo ali pa so jih že pozabili. Franc Klein je govoril nekoč »von der rechtsvernichtenden Macht des Vergessens«.

Ladjedelstvo v l. 1921.

Iz objavljenih statističnih podatkov je mogoče ugotoviti, da je bila v preteklem letu, kar se tiče ladjedelstva Nemčija najbolj agilna. Izročiti je morala sicer po vojni vse svoje velike ladje, toda obdržala je svoje ladjedelnice in svoje izkušene tehnike in delavce. V preteklem letu je spustila Nemčija na morje več ladij nego kedaj poprej, namreč 242 ladij s 509.064 tonami prostornine, kar znaša dvakrat toliko, kolikor je zgradila Japonska in Francija, in trikrat več nego Italija. Nemčija gradi v tej meri dalje, kar jamči, da bo v nekaj letih dosegla svoje predvojno stanje, to je 5 milijonov ton.

Nasprotno se je ladjedelstvo v Angliji v preteklem letu zbog visokih mezd, ki jih imajo tehniki in delavci zelo slabo razvijalo. V zadnjih letih minulega stoletja je znašal delež

Anglije pri celokupni svetovni produkciji preko 80 odstotkov, v letu 1921 pa je padel odstotni postavek na 35,5 in bo najbrže še padal. Niž manj nego 38,6 odstotkov angleške tonaže bo vozilo pod tujo zastavo ali pod zastavami dominionov, iz česar je razvidna angleška odvisnost od prekomorskih naročil. Angleška statistika za prešlo leto izkazuje 103 ladje med 5000 do 10.000 tonami in 24 ladij od 10.000 do okrog 20.000 ton. Nadalje se je spustilo na morje 28 motornih ladij s 102.356 tonami, potem se je zgradilo 38 tankerjev (ladje za prevažanje olj) z 250.000 tonami. Med novimi ladjami je 70 s 624.478 tonami, ki bodo opremljene s parnimi turbinami in skoro vse bodo imele prestavne turbine. V primeru s tonažo 1.538.052 ton, ki je bila lansko leto spuščena na morje v Angliji, se je zgradilo v ostalih državah 2.803.627 ton ladjedelškega prostora. Zanimivo je, da je od celokupne tonaže (4.341.679 ton) skoro 1.050.356 ton v parnih in motornih tankerjih, kar najbolje dokazuje, kako se je pomnožil transport olj.

Poleg Nemčije so spustile tudi Francija, Italija in Nizozemska v letu 1921 več ladij na morje, nego kedaj poprej. Združene države isto tako trpijo pod splošno depresijo, toda delež države pri produkciji v neangleških deželah je znašal lansko leto vendarle 36 odstotkov.

Japonska izkazuje v letu 1921 napram letu 1920 nazadovanje za 50 odstotkov. Danska in Švedska še nista nikoli zgradili toliko ladij ko v preteklem letu. — Začetkom leta 1921 se je nahajalo v angleških deželah 3 milijone 470.862 ton ladjedelškega prostora v delu, koncem decembra pa samo 1.816.774 ton, torej za 1.654.088 ton manj.

Koncem decembra 1920 je bilo v Združenih državah v zgradbi ladij s 1.310.312 tonami napram 216.482 tonami v decembru 1921, kar pomeni nazadovanje za 1 milijon 93.884 ton. Nizozemska zaznamuje nazadovanje za 137.085 ton, angleški dominioni za 120.186 ton in Japonska za 103.501 ton. Italija je edina med državami, ki gradijo ladje in ki zaznamuje porast za 30.000 ton proti decembru 1920. Dežele, katere so imele največjo tonažo koncem 1921 v gradbi so bile: Italija s 398.832 tonami, Francija s 352.635, Nizozemska s 313.978, Amerika s 216.428 in Japonska s 144.012 tonami. Pripomniti pa je treba, da ravnokar omenjene številke obsegajo nad 22 odstotkov tonaže, na kateri se več ne dela, in to zlasti v Italiji in Ameriki.

Položaj svetovnega ladjedelstva ni tedaj, kakor je razvidno iz gornjih števil, ravno razveseljiv, vendar pa ne nazaduje ladjedelstvo v nobeni deželi tako, kakor v Angliji, kar nam priča zlasti to, da so naročila na vse angleške ladjedelnice obsegala v zadnjem četrtletju 1921 le 55.000 ton.

Podlistek.

M. Savič:

Naša Industrija in obrti.

(10. nadaljevanje.)

Grčija je povišala carine in ko je v Vodení osnoval nek Cincar iz Niša tovarno vrvarskih izdelkov ter imitira naše pakovanje, imamo tudi v Novi Grčiji tedaj težkoče, radi slabe vrednosti drahme, da naše blago vnovčimo. Najzvestejši porabniki naših vrvarskih izdelkov so bili Solun in Jedrene, toda ker spadajo sedaj pod Grčijo, preti nevarnost, da jih izgubimo radi visokih grških carin.

Izvoz nismo izgubili samo radi inozemskih carin, marveč smo ga izgubili vsled tega, ker se nismo prilagodili moderni tehniki. Do leta 1890 smo izvažali v Turčijo za pakovanje tobaka do 100.000 kg ročno izdelane vrvice, pa nas je tam popolnoma izpodrinila strojno izdelana avstrijska in italijanska vrv.

V Grčiji nas je še pred osnovanjem tovarne v Vodení izpodrinila italijanska konkurenca, prvič ker je transportno bližja Grčiji, drugič radi

svoje boljše, cenejše tehnike, deloma tudi vsled boljšega blaga. Vrvarske izdelke so prodajali: vranjski trgovci v Bolgarijo, solunski in kosovski vilajet v Tesalijo, leskovski trgovci pa v notranjost Srbije, v Bolgarijo v jedrenski vilajet, bujanovski v Skoplje in Solun in prebivalci iz gornje moraviške doline v Prizren, Skader, Peč in Novi Pazar.

Vranja je producirala okrog 100 vagonov vrvarskih izdelkov in sicer šest velikih trgovskih tvrdk vsaka po 10 vagonov in šest manjših tvrdk vsaka po 6—7 vagonov. Ker se v okolici Vranje ne pridelata toliko konoplje, se je donasala iz leskovške okolice. Vranja je s svojo okolico producirala brez tovarne v Vranji. Banji okrog 150 do 200.000 kg konoplje. Prej je pridelala še več, toda povodnji so zasušile zemljišče, kjer se je konoplja sejala in se je tako produkcija zmanjšala. Z vrvarstvom se bavi okrog 3000 ljudi deloma v Vranji deloma v okoliških vaseh in sicer so to kmetje, kadar nimajo drugega dela in meščani, kadar niso zaposleni pri kulturah tobaka in vinske trte. Iz Vranje se konoplja ne izvaž. V Bujanovcu in okolici se peča okrog 200 ljudi z vrvarstvom

in razpošiljajo izdelke v Skoplje in Solun. V gor. Moravici dela okrog 300 ljudi. Leskovac pridelata konopljo in vrvarske izdelke za izvoz i. sic. se peča s tem kakor v Leskovcu, tako tudi v okoliških vaseh okrog 4000 sezonskih vrvarjev. Izdelki se razvažajo na vohoz po deželi, ko se prodaja gajtan. Konoplje se izvozi v inozemstvo iz Leskovške okolice (do Niša) okrog 150 vag., izvmemši 75 vagonov za Vranjo in njeno okolico. To je računano brez izvoza naših treh tovarnih konoplje v Vranjski Banji, Leskovcu in Svilanju. Številke so naravno vzete iz predvojne dobe, ker sedaj še nimamo normalne produkcije niti normalnega izvoza, da bi lahko vzeli današnje številke za podlago.

Vrvarske izdelke delajo ali starodavni vrvarji na kmetih ali pa meščani, katerih je ogromna večina in ki delajo po starodavnem tradicionalnem načinu v Vranji in Leskovcu itd., ali takozvani »salerji« (vrvarji), ki so se naučili evropske obrti, in sicer v šoli, ki se vršila v Leskovcu in so se potem drug od drugega naučili. V Vranji in okolici, ki izde-

* saler (nemško Seiler = vrvar).

lujejo boljše vrste po starodavnem načinu, ni nikakih »salerjev«, marveč obstojajo samo starodavni vrvarji. Salerji delajo celo leto, vrvarji pa samo tedaj, ko ni dela na polju. Saler uporablja česano konopljo, na razliko od vrvarja, ki ne čese marveč samo iztrese. Saler ima jačje kolo, ki ga mu vrti kak dečko, medtem ko ima vrvar slabo kolo, ki ga vrti sam. Radi tega lahko saler izdela dnevno 15—30 kg vrvarskih izdelkov, vrvar pa samo 4—7 kg., potemtakem lahko saler izdela 3—5 krat več kot vrvar. Saler izdeluje daljše in debelejšje kose, vrvar krajše. Saler vrti svojo žico (nit) na desno in vpreja na desno, užar na levo itd. Z upeljavo solerskega izdelovanja v Leskovcu smo izpodrinili uvoz blaga iz Bačke, ki je bil poprej razširjen v srbskem Posavju in Podonavju. Saler dela kakor Italijan in tudi v kvaliteti dela ni razlike. Salerji so samo meščani v Leskovcu, ki jih je okrog 200 z ca. 60 kolesi! Ako bi se naši kmetje iz okolice Vranje in Leskovca in meščani iz Vranje naučili salerske obrti, bi se mi lahko pojavili povsod kot konkurenti Italijanom, ki nas sedaj pobijajo z bolj cenenim delom.

(Dalje prih.)

Izvoz in uvoz.

Uvozna prepoved za luksuzno blago ukinjena. Finančno ministrstvo je na vse obmejne in glavne carinarnice odposlalo naredbo, s katero se na predlog finančnega odbora v sporazumno s finančnim svetom ukinila prepoved uvoza luksuznega blaga. Uvoz tega blaga bo dovoljen proti gotovemu povišanju carine. Naredba stopi takoj v veljavo.

Izvoz poštnih paketov z mesnimi izdelki. Po odloku ministrstva za pošto in brzojavo se smejo poštni pošiljke do 5 kg, v katerih so mesni izdelki (salam, klobase, gnjati itd.) zaklana perutnina, sveže meso in divjačina, pošiljati v inozemstvo, oziroma dobivati iz inozemstva (razen iz pokrajin, kjer razsaja goveja kuga), pa tudi pošiljati preko našega ozemlja brez potrdila o izvozu in zdravstvenosti in brez veterinarne kontrole na meji. — Za pošiljke z zgoraj navedenimi predmeti, ki tehtajo več kot 5 kg zadostuje, da je pošiljka krita z overjenjem onega veterinarja, ki je pristojen za kraj, kjer se poštna pošiljka odda.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Rusko-češkoslovaški trgovinski dogovor. V nekaj dneh se začnejo med Rusijo in Češkoslovaško pogajanja o trgovinskem dogovoru, ki so že v glavnem izdelana.

Industrija.

Jugoslovenska industrija kemijskih proizvodov d. d. Karlovac je na svojem izvanrednem obnem zboru dne 15. t. m. sklenila povišati delniško glavnicu od 1 na štiri milijone kron. Obenem je izvoljeno novo ravnanstvo s sledečimi člani: dr. Miroslav pl. Strižič, odvetnik in posestnik v Zagrebu, J. J. Abzac, posestnik Karlovac, Velkoslav Feigl, industrijalec, Karlovac, Ing. Konstantin Čutuković, gradbeni svetnik Osijek, Ilija Kosier, član vrhovnega sodišča za Bosno in Hercegovino, Sarajevo, Peroslav Paskijević-Čikara, tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu, Ljubomir St. Kosier, bančni ravnatelj Karlovac, dr. Dragotin Šister, veletržec Karlovac, dr. Oskar Mohr, odvetnik Karlovac, Milorad M. Majstorović, generalštabni major Sarajevo in Filip Fain, tovarniški ravnatelj Karlovac. V nadzorni odbor so izbrani: dr. Stanko Deželič, tajnik novčanega zavoda Zagreb, M. Kammann, veletržec Berlin, Miloš Ulemek, industrijalec Karlovac, Karol Dresner, veletržec Zagreb in Ante Korais, trgovec in posestnik Karlovac. Ravnanstvo se sestavlja iz predsednika Ljubomira St. Kosiera in podpredsednika dr. Miroslava Strižiča in Velkoslava Faigla. Od mnogobrojnih tovarniških proizvodov je osobito znano mazilo za čevlje »Lion D'Or« stolarski vošek »Ter-rax« in krema za zobe »Alexander Creme«, koji produkti spadajo med najboljše naše industrijske proizvode.

Denarstvo.

Notiranje naše valute na tržaški borzi v dinarjih. Tržaška borza je te dni ukinila notiranje naše valute v kronah in začela z notiranjem le v dinarjih.

Brzojavna in telefonska naročila za nakup deviz. Pooblaščenec banke smejo po telegrafskem ali telefonskem nalogu svojih komitentov z dežele vršiti kupovanje deviz samo v tem slučaju, ako imajo popolno zaupanje v svoje komitente, oziroma resničnost njihove navedbe, da imajo dovoljenje dotičnega pristojnega odbora Narodne banke za nakup deviz. To dovoljenje in njegovo številko mora komitent zajedno v svojem telegrafskem ali telefonskem nalogu uvesti. Tako nakupljene devize se smejo komitentu izročiti le proti predloženju dotičnega odobrenja. Pooblaščenec banke, ki se poslužujejo te olajšave, morajo voditi posebne evidenčne knjige za telefonske in telegrafске naloge za nakupovanje deviz.

Trgovci, industrijalci, ali ni žalostno da še danes ne stoji

TRGOVSKI DOM!

Prispevke sprejema:

Trgovski dom, Ljubljana

Gradišče 17.

Promet.

Prometne omejitve. Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstne robe za vse postaje od Indije do Beograda in južno od Beograda je počenši od 22. maja do nadaljnjega ukinjeno. Izvzeto je brzovozno blago, živa, živila, premog, na vojaške oblasti v Beogradu naslovljene in za prehrano vojske določene pošiljke, kakor tudi dvorne pošiljke. Ze sprejete in medpotne pošiljke iztečejo.

Nova telefonska govorilnica. V Planini pri Rakeku se je z dnem 12. t. m. otvorila nova telefonska govorilnica.

Nevročljive poštni pošiljke. Razglasi o nevročljivih poštnih pošiljkah so odslej nabiti v prostoru za stranke v vsakem poštnem uradu.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Ukinjenje naredb bivšega ministrstva za prehrano. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja interesirane trgovske kroge, da so bile z zakonom z dne 19. februarja 1922 ukinjene sledeče navedbe ministrstva za prehrano in obnovno dežel in sicer: pravilnik za razdelitev živine iz vojnega plena z dne 20. maja 1919, dalje uredba o organizaciji ministrstva za prehrano, naredba o kontroli svobodne trgovine z dne 27. februarja 1919, potem pravilnik o prometu blaga v obmejnem pasu 15 km od meje, naredba o prometu s sladkorjem v mejah naše kraljevine, dalje uredba o zalaganju naroda z ljudsko in živalsko hrano z dne 13. novembra 1919, pravilnik za izvoz hrane v okupirane kraje Istre in Dalmacije, naredba o prepovedi uporabe zelenega žita in pšenice in konečno naredbo z dne 15. aprila 1919 o kontroli svobodne trgovine in ustanovitvi središnje zadruge. Naštete navedbe so bile ukinjene po sklepu zakonodajnega odbora in velja ukinjenje od dne 17. maja t. l. naprej. Za trgovski promet je posebno važna ukinitve naredb o prometu v obmejnem pasu, ki so jo, različne oblasti, z zahtevanjem odpremnice za po železnici prevažano blago, do zadnjega časa izvajale.

Zakon o plemitilnem prometu. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja vse interesente, da je zakonodajni odbor izpremenil odlok začasnega finančnega komiteja z dne 31. maja 1920, ki se tiče izvoza blaga v inozemstvo v svrhu predelave. Novo sprejete določbe so bile v obliki zakona o plemitilnem prometu objavljene z veljavnostjo z dne 15. maja in določajo sledeče: Dovoljuje se začasni uvoz blaga v svrhu predelave. Začasni izvoz v svrhu predelave pa sme dovoliti ministrstvo financ po sporazumu z ministrstvom za šume in rube in sicer samo izjemoma v onih slučajih, ako se predelava sploh ne da izvršiti v tuzemstvu, ali pa se ne da izvršiti v zadostnem obsegu in v enaki kvaliteti kakor v inozemstvu. Pod uvozom in izvozom v svrhu predelave se razume predelava, dodelava, obdelava in popravila vseh vrst. Pri uvozu in izvozu v svrhu predelave se bodo pobirale predelavne pristojbine, carina pa se ne bo pobirala, marveč samo v svrhu jamstva depozitov se pobira carina po uvoznih carinskih tarifih za vse ono, kar je bilo osnovnemu predmetu v inozemstvu pridano. Finančno ministrstvo pa ima v sporazumu z ministrstvom trgovine in industrije izdati pravilnik za izvršitev predelavalnega zakona. S temi določbami so bile nekoliko izpremenjene poprejšnje določbe carinskega tarifnega zakona, kakor tudi carinskega zakona, po katerih je bil izključno finančni minister kompetenten za odločanje v zadevi predelovalnega prometa. Želeti bi bilo, da bi ministrstvo trgovine požurilo izdaje pravilnik za izvršitev tega zakona, ki je za našo industrijo izredno važen in potreben in sicer za aktivni in pasivni plemitilni promet. V pravilniku bi bilo treba predvsem nekoliko zastarele določbe poprejšnjega carinskega postopka izpremeniti v toliko, da bi se namesto identitetnega principa vzel za podlago ekvivalentni princip, ter da bi se določil pavšalni odstotek glede carinjenja onih pridatkov in primesi, ki so bile pridane surovini, odnosno polfabrikatu pri barvanju, predelavi, obdelavi in reparaturi in sicer za vsako stroko pose-

bej po možnosti v sporazumu z v poštev prihajajočimi strokovnimi organizacijami. Dalje bi kazalo olajšati tudi določbe glede polaganja kavcije za izvažano blago ter postopka pri dovoljenju, ker se sedanja predpisana pot zdi preokorna, da bi imeli interesenti praktično korist od naredb, ker obstoji nevarnost, da bo večina tozadevnih prošelj po cele mesece ležala pri generalni direkciji carine.

Konceptna držala.

THE REX CO., LJUBLJANA.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev za politični okraj Kranj vabi k 3. rednemu občnemu zboru, ki se vrši v petek, dne 26. maja 1922 ob 9. uri v dvorani »Narodne Citalnice« v Kranju z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1921 in proračuna za leto 1922. 3. Določitev višine doklade za leto 1922. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev: a) 4 članov načelstva in 2 namestnikov, b) 6 članov in 3 namestnikov v razsodiški odbor, c) 10 delegatov za občni zbor zveze. 6. Slučajnosti. Ako bi ne bil občni zbor ob napovedanem času sklepčen, vrši se isti eno uro pozneje ob vsakem številu.

Dobava, prodaja.

Prodaja plovih desk. Državni komisar na sekvestrovanem imanju Snežnik (Schönburg-Waldenburg) naznanja, da prodaja dne 14. junija t. l. ob 9. uri dopoldne v svoji pisarni na Snežniku potom ofertalne licitacije 800 m³ jelovih desk. Predmetna objava je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja starih stvari. Komanda mesta v Ljubljani naznanja, da se bo 26. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v vojašnici Vojvode Mišiča, objekt V javno prodalo staro posodo iz pločevine (sklede, krozniki, kaserole itd.) Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Sprejemanje novincev v finančno kontrolo. Ker bo obmejno službo, ki jo sedaj vrši granična trupa, zopet prevzela finančna kontrola, se bo sprejelo v službo večje število pripravnikov finančne kontrole. Prošnje je vlagati do 15. junija 1922 pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani. Podrobnosti so razvidne iz razpisa, ki bo te dni objavljen v »Uradnem listu«.

Zvišanje telefonske pristojbine. S 1. junijem se zvišajo telefonske pristojbine do 100 km razdalje na 5 Din., do 200 km na 8 Din., do 400 km in za zračno črto nad 400 km na 15 Din.

Pošiljanje tobaka v poštnih paketih. Finančno ministrstvo je dovolilo tranzit tobaka v poštnih paketih preko naše kraljevine.

Pisemske pošiljke za Švico, v katerih so carini podvrženi predmeti, niso dovoljene. Ako hočejo stranke pošiljati carini podvržene predmete, jih morajo poslati samo v poštnih paketih, pa ne v pisemskih pošiljkah.

Fr. Verbič, Blagoznanstvo za dvo-razredne trgovske šole I. in II. del. Založila kr. zaloga šolskih knjig in učil. Dandanes, ko poučujemo z večine brez knjig, pozdravi pač vsak šolnik z velikim veseljem izdajo nove strokovne knjige, posebno, če je delo dobro. Verbičovo Blagoznanstvo je — to moram odkrito priznati — dobra knjiga, ki bo v vsakem oziru izvrstno služila svojemu namenu. Pisatelj je popisal v dveh zvezkih vse važnejše vrste blaga, jasno, kratko, precizno in za šolo primerno. Jezik je dober. Na večih mestih je šel pisatelj preko meje običajnih knjig za blagoznanstvo, predvsem je upošteval mnoge najnovejše iznajdbe, kakor proizvajanje umetnega gnojila iz zraka, prakatana iz črnega premoga, pridobivanje umetnega kavčuka, proizvajanje alkohola in kisa iz rudnin itd. Obširno snov je obdelal pisatelj poljudno, da bo umel opisovanje tudi tisti, ki nima posebnih predprijemov iz kemije, fizike in minera-

logije. V kolikor so ti pojmi potrebni za pravilno razumevanje snovi, jih je pisatelj dobro pojasnil v posebnih poglavjih; potrebne definicije so pa podane tudi med popisom vedno tam, kjer se dotični pojmi prvič rabi. Pisatelj se je v razpravljanju snovi povsod oziral na industrijo Slovenije, pa tudi Jugoslavije in je navedel tudi statistične podatke. Knjigo krasi za današnje razmere mnogo slik; svetovali bi pa pisatelju, naj bi jih v prih. izdajo sprejel še več. Skoda, da niso nekatere slike (I. del) dovolj jasne, vendar ta nedostatek in še par malih pogrškov v opisovanju gradiva nikakor ne zmanjšuje celotne vrednosti knjige. — Verbičovo Blagoznanstvo je važno delo tudi radi terminologije. Pisatelj nam podaja vse polno novih in srečno izbranih izrazov. Ravno iz navedenega vzroka bi želeli, naj bi se knjiga nahajala ne le v rokah učiteljev in učencev trg. šol, ampak nabavil naj bi si jo vsak naš zaveden trgovec. Končno še en predlog. Gospod pisatelj je kakor nalašč poklican v to, da nam sestavi priročen slovensko-nemški in nemško-slovenski blagoznanški slovarček. Tak slovarček bi potrebovali posebno oni trg. krogi, ki jim je dosedaj znana le nemška blagoznanška terminologija. — Prof. A. Vales.

Tržno poročila.

Cene lesu. Hrastova debela (plohi) prvovrstno blago 750—1050, drugovrstno 400 do 600 Din. kubični meter. Hrastovi plohi za furnir 1000 do 1300 dinarjev kubični meter. Hrastovi plohi za furnir 1000 do 1300 dinarjev, najfinejši 2000—3500, hrastove fine deske do 5 cm debele, 1250—2000, francoske doge 12.000—15.000 za 1000 komadov, hrastovi štafli 1500—2000, bukov les 500 do 900, javorjevi plohi 600—650, les za kurivo 1400—1650, oglje 6500—7500.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Lkofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Esence za žganje in likerje:

Cognak, Hrušov (Kaiserbiernen), Rum - koncent., Rum - kompos., Vanile, Kumnov.

Sadne arome za brezalk. pijače:

Mallnova, jagodova, jabolčna, citronova, oranžna, vanilova - aroma.

Esenci za kandite in sladčice.

Sadni eteri v treh različnih koncentracijah z primesjo umetnih eterov.

Sadni sokli:

Malinovec la. z raf. sladkorjem, Citronov sirup z » » » Oranžni » » » »

Po najnižjih dnevnih cenah priporoča;

Tovarna sadnih sokov, esenc itd.

Srečko Potnik, Ljubljana,

Metelkova ul. 13, vis-a-vis Belg. voj.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. 2.

Šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.

Ustanovljena leta 1867.

Vozenje potuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Caniki zastoj in franko. Začasno znižane cene.

KOLESA — — — — —

Iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffelrad.

Tovarna lesenih žeblijev

„ZORA“ d. z o. z.

Črnomelj

nudi najboljše lesene žeblije za čevljarje.

Izdelani so po najnovšem Amerikanskem načinu ter so neprekosljive vrednosti.

Pozor trgovci!
Lasten Izdelek!
 Pristine otepače
 (kloferje)
 iz španskega
 trsja
 izdeluje
Anton Merhar
 pletarski mojster
 Ljubljana, Sv. Petra cesta 22.
 Zahtevajte cenik
 in vzorce!

Manufakturna trgovina
 na drobno in debelo
J. KOSTEVC
 Ljubljana, Sv. Petra c. 4
 priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah
 preproge
 srbske domače
 ročne industrije
 po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti
 45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158,
 134/134, 136/204, 170/246, 210/274,
 235/300, 272/304.

Za daljno prodajo
Diana, francosko šganje.
 Velika in stalna zaloga po originalnih tovarniških cenah
 pri tordki FRANC GULDA v Mariboru.

Uvoz in prodaja raznovrstnega ino-
 zemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE
 LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo
 in perilo.

**Išče se kompanjon za mešano
 trgovino**

v prometnem trgu na deželi, kjer je hiša pripravljena
 nalašč za trgovino; ali se pa odda cela hiša v najem.
 Kje in pogoje pove Franc Leskovšek v Kozjem.

OFICIJELNI ŠPEDITERJI „LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA“

Ljubljana, Maribor, Beograd,
 Zagreb, Rakek, Trst, Wien.
 Raznovrstne spedicije.

BALKAN

d. d. za mednarodne Transporte.

Reekspedicije. - Preselitve s
 pohištvnenimi vozovi. - Zaccari-
 nanja, carinska agentura.

Dražba posestva.

V petek, dne 26. maja t. l. ob 3. uri popoldne se vrši na
 postaji Brezovica pri Ljubljani

prostovoljna dražba zemljišč

vlož. št. 1673 in 1676, kat. občina Brezovica.

Zemljišča merita skupaj 13.543 m² in se raztezata v dol-
 žini 450 m tik ob železniškem tiru postaje Brezovica, sta toraj
 zelo prikladna za skladiščni prostor.

Vzklicna cena K 200.000.—

Pojasnili pri družbi lesnih industrijcev: „Panonia“ v
 Ljubljani, Dunajska cesta 33 (Balkan).

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni
 in barvani, prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Ustanovljeno leto 1896

Mednarodni transporti
Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba.
 Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)
 Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Oprema vsake vrste blaga.

Specijalna odprema živil, žive in zaklane
 živine v kateri koli kraj.

Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn.
 trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica
 Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno leta 1896

Brzjavlj: Hedžet

Telef. št. 75.

Manufakturna trgovina na veliko
Hedžet & Koritnik — Ljubljana
 Frančiškanska ulica 4

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 K. - Rezervni zakladi 45.000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka
 LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.